

Typeren: doen of niet doen?

B. Rump (1), C. Cornelis (2), F. Woonink (1), M. Verweij(3) en J. van Steenbergen (4)
1. GGD Regio Utrecht 2. Ethiek Instituut Utrecht 3. Universiteit Wageningen 4. RIVM

Achtergrond

Moleculair typeringsonderzoek laat zien in hoeverre pathogenen onderling genetische verwant zijn. Maar het aantonen van verbanden tussen pathogenen zegt onvermijdelijk ook iets over de verbanden (en relaties) tussen de individuen die de pathogenen bij zich dragen.

Als de techniek niet anoniem wordt gebruikt kunnen vragen over bron en contacten met veel meer zekerheid dan voorheen beantwoord worden.

Maar deze nieuwe antwoorden moeten zich verhouden tot de financiële, juridische en emotionele belangen van de betrokken individuen.

Een goede afweging om typering in uitbraakonderzoek in te zetten is dan ook belangrijk.

Moleculaire typeringstechnieken in de bron- en contactopsporing, 9 ethische vragen om het keuzeproses te structureren

1. Is er sprake van een evident gevaar voor de volksgezondheid?
2. Is er een redelijke verwachting dat het gebruik van de techniek gaat helpen bij het wegnemen van de bron of de keuze om een interventie zoals een vaccinatiecampagne op te starten?
3. Staat de inzet van middelen en tijd in verhouding tot de eventuele gezondheidswinst die wordt behaald?
4. Zou het bron en contactonderzoek niet slagen als wordt gekozen om de techniek niet of enkel anoniem te gebruiken?
5. Hebben betrokkenen een verantwoordelijkheid in het voorkomen van (transmissie van) van infectie?
6. Zou kennis over de transmissieroute voor sommige betrokkenen belastend, nadelig, of privacygevoelig kunnen zijn?
7. Is de er sprake van een materiele puntbron?
8. Zijn alle betrokkenen zich bewust van het feit dat niet op voorhand is te voorspellen of de techniek antwoorden genereert en dat de antwoorden die de techniek genereert een bepaalde mate van onzekerheid in zich dragen?
9. Zijn er op voorhand goede afspraken te maken over het al dan niet delen van de informatie die de techniek eventueel blootlegt?

Samenvatting:

Dit onderzoek presenteert een set vragen die gebruikt kunnen worden om de besluitvorming rondom de inzet van moleculaire typeringstechniek in de bron- en contactopsporing te structureren.

De set vragen is bedoeld voor professionals werkzaam bij GGD, RIVM of medisch microbiologisch lab. De vragen zijn op een praktische manier tot stand gekomen, een normatief standpunt wordt vermeden. De vragen zelf leiden niet tot een keuze, maar moeten worden gezien als een instrument dat het keuzeproses structureert.

Methode:

De set vragen kwam in drie stappen tot stand.

Eerst zijn de dominante ethische thema's geïdentificeerd op basis van literatuur van internationale experts.

Vervolgens zijn de thema's in 3 groepsdiscussies voorgelegd aan achtereenvolgend Arts Consulent Infectieziektebestrijding (RAC), Landelijke vertegenwoordigers van verpleegkundigen werkzaam in de infectieziektebestrijding (LOVI) en Regionaal Consulent Medische Microbiologie (COM). Tot slot zijn de discussieresultaten omgezet naar de hier gepresenteerde vragen